

අලෙක්සාන්දර් කුප්‍රින්

හිත හොඳ දොස්තර

රැසියන් භාෂාවෙන් සිංහල භාෂාවට නැගුවේ

රන්ජන දේවමිත්‍ර සේනාසිංහ

අලෙක්සාන්දර් කුප්‍රින්

හිත හොඳ දෝෂතර

රුසියන් භාෂාවෙන් සිංහල භාෂාවට නැගුවේ
රන්ජන දේවමිත්‍ර සේනාසිංහ

ඇතුළත සිතුවම් නිර්මාණය
ජී. මසූරින්

මුද්‍රණය
මධු ප්‍රින්ටින් වර්ක්ස්
108/2, නව නුවර පාර, උඩුපිල,
දෙල්ගොඩ

ප්‍රකාශනය හා බෙදාහැරීම

කුරුලු පොත්

594/1, නාවල පාර, රාජගිරිය
දු.ක. 2863350/071-8263828

මේ කතාව හිතීන් හිතා, මා විසින් ගොතා කියනු ලබන කතාවක් නොවේ. මා විසින් මෙහි විස්තර කොට ලියනු ලබන සියලු දේ මීට අවුරුදු තිහකට පමණ පෙර කීවී නුවර සැබැවින්ම සිදුවූවකි. ඒ සිදුවීම පිළිබඳ ඉතා සුළු විස්තර පවා ඇතුළත් මතකය, මේ කතාවෙන් විස්තර කෙරෙන පවුලේ සාමාජිකයින් විසින් අද දක්වාම පාර්ශ්වද්විත බවකින් යුක්තව පරම්පරාවෙන් පරම්පරාවට අරගෙන විනු ලැබේ. මා විසින් කරන ලද්දේ මේ හඳු කකියවන කතාවේ කියැවෙන සමහර පුද්ගලයින්ගේ නම් වෙනස් කිරීමත් කටිත් කට ආ මේ කතාව කඩළුසිය. මත අකුරෙන් ලිවීමත් පමණි.

"ග්‍රිගෝරි, ග්‍රීෂ්කා, බලපන්කො, මේ උගරු පැටියගේ හැටි... උග්‍ර හිතැහෙනවා... හැඩැවටම... උගේ කටේ මේ!... බලපන්, බලපන්... කටේ පළාකොළ... දෙයිගම්පල්ලා, පළාකොළ!... නියම බඩුවක් තමයි!"

ආහාරපානාදිය විකුණා කඩයක තනි විදුරුවෙන් සැදුණු විශාල ජනේලයක් අසල සිටි කොළු ගැටවුන් දෙදෙනෙක් වැළඹිටෙන් එකිනෙකාගේ ඇලයට ඇනගනිමින්, ඔවුන් මුවට මහහඬින් නැගුණු සිනහව නවත්වා ගත නොහැකිව සිටියහ. ඔවුන් එසේ සිනහ පෑවේ, දරාගත නොහැකි තරමේ දැඩි ශීත වළක්වා ගනු පිණිස නොදැනුවත්මව උඩ පැන පැන නටමිනි. ඔවුන් දෙදෙනා විනාඩි පහකටත් වැඩි කාලයක් ඒ අලංකාරවත් ලෙස ආහාර ප්‍රදර්ශනයට තබා තිබූ ජනේලය අසල ගත කර තිබුණි. ඒ ආහාර ඔවුන්ගේ සිතත් ඒ වගේම කුසත් එකම තරමට කුපිත කරන්නට සමත්ව තිබුණි.

උඩින් වල්ලෙමින් තිබූ දීප්තිමත් පහන් එළියෙන් ආලෝකවත් වුණු අලුත් රතු ඇපල් ගෙඩිත් තැඹිලි පාට ලොකු දොඩම් ගෙඩිත් කඳු මෙන් ගොඩ ගසා තිබුණි. නියම පිරිමිඩ හැඩයටම ගොඩගසා තිබුණු නාරං ගෙඩිවල ප්‍රා රත්රන් පාට ඒවා ඔතා තිබුණු තුනී සවි කඩදාසි අතරින් මතු වී පෙනුණි. විකෘති විදියට කට ඇරගෙන ඇස් එළියට දමාගෙන සිටි දුම් ගස්සවන ලද මාළුත් පදම් කළ මාළුත් බන්දේසිවල දිගට තබා තිබුණි. රෝස පාට වැටුණු මහත තෙල් තට්ටුවක් ඇති උගරු ගාත්වලින් කපාගත් යුෂ පිරුණු මස් පෙති තබා තිබුණේ ඊට පහළිනි. ඒවා වටේ මල් වැල් ඇසුරුවාක් මෙන් තැබුණු සලාම් මස් වැල්ල... ලුණු දමා, තම්බා ද එසේම දුම් ගස්සවා ද හැඳූ නොයෙක් කෑම වර්ග දැමූ බෝතල්, පෙට්ටි විශාල ගණනකින් මේ සිත් කාවදින චිත්‍රය නිමාවට පත් විය.

සෙල්සියස් උෂ්ණත්ව මාපකයේ බින්දුවෙනුත් පහළ අංශක දොළහක තරමේ තද ශීතලත් තිබුණත් ඒ දිනා බලා සිටි කොළු ගැටවුන් දෙදෙනාට විනාඩියකට පමණ ඒ ශීතල ගැන නිව්වියක් නොතිබුණි. එසේම, මේ කොළු ගැටවුන් දෙදෙනාට ඔවුන්ගේ අම්මා විසින් පවරන ලද වැදගත් කටයුත්තක් ඉටු කිරීමට තිබුණි. ඒ ගැන ද ඔවුන් දෙදෙනාට මොහොතකට අමතකව ගියේය. නමුත් ඒ කටයුත්ත නිමාවට පත් වූයේ බලාපොරොත්තු නොවුණු අන්දමටත් ඉතාම ශෝකජනක අන්දමටත්ය.

කඩයේ තිබූ චිත්තාකර්ෂණීය දර්ශනයෙන් සිත පළමුවෙන් මුදාගත්තේ වැඩිමහල් කොළු ගැටයාය. සිය සහෝදරයාගේ කඩයේ අතින් ඇද ඔහු අනුකම්පාවෙන් තොරව මෙසේ කීවේය:

"හ්මි, වලෝද්‍යා, යමු, යමු... මෙතන තැන් ගැහෙන්න දෙයක් නැහැ..."

ඒ සමගම, අමාරුවෙන් උඩට ඇද ගත් හුස්ම ආයාසයෙන් යටපත් කරගෙන (ඔවුන් දෙදෙනා අතරින් වැඩිමහලාට වයස අවුරුදු දහයක් පිරුණා පමණි, ඊට ද වඩා ඔවුන් දෙදෙනාටම රතු අල සුප් හැර වෙනත් කිසිවක් උදේ සිට කෑමට ලැබී තිබුණේ ද නැත),

ප්‍රදර්ශනයට තබා තිබූ ආහාරපාන දෙස දැඩි ඇල්මෙන් ද කෑදරකමින් ද අවසන් වරට ඒ දෙස බැල්මක් හෙළූ කොළු ගැටවුන් දෙදෙනා කඩිමුඩියේ විදිය දිගේ දුවගෙන ගියහ. මග වූ නිවසෙක හිම බැඳුණු ජනෙල් කවුළුවකින් විටෙක ඔවුනට ලස්සනට සැරසූ නත්තල් ගසක් දකින්නට ලැබුණි. දිස්තිමත්ව කාන්තිය විහිදුවන ලප මහා ගොන්නක් ලෙස ඇතට නත්තල් ගස දිස්විය. සන්නේෂයෙන් නටන වේග රිද්ම පෝල්කා නැටුමේ සංගීතය පවා විටෙක ඔවුනට ඇසුණි... එතෙත් ඔවුහු දැඩි අධිෂ්ඨානයක් පාමින් තමන්ගේ සිත් වසඟයට ගත හැකි අදහස් සිතෙන් පහ කර දැමූහ. ඒ අදහස නම්, තත්පර කිහිපයකට නතර වී ජනේලයක් අසලට ගොස් විදුරුවට ඇස තියා ඒ දෙස බලා සිටීමයි.

කොළු ගැටවුන් දෙදෙනා ඉදිරියට යත්ම විදිවල රැඳී සිටි මිනිසුන් ක්‍රමයෙන් අඩු වී ගියේය. ඒ අතර අන්ධකාරය එන්න එන්නම දැඩි විය. ආකර්ෂණීය කඩසාප්පු ද බැබළෙන නත්තල් ගස් ද තම පිටේ බැඳී තිල් සහ රතු පාට මලුත් එක්කම ඉතා වේගයෙන් දුව යා හැකි අශ්වයින් ද හිම යානාවන්ගෙන් නැගෙන සිවුරු නාදය ද උත්සවශ්‍රීයෙන් ඇලළුණ ජනයා ද කෑගෑම් හා කතාබස් කරනා හඬ මුසු වූ විනෝදජනක සෝෂාව ද දැඩි ශීතලෙන් රෝස පැහැ ගැන්වුණු, මනාව හඳු පැලඳගත් කාන්තාවන්ගේ සිනහපානා මුහුණු ද යන සියල්ල දැන් පසුකොට හමාරය. ඉන්පසු වූයේ මුඩු ඉඩම් ද වංගු ගැසුණු පටු පාරවල් සහ පහතින් ආලෝක නොකෙරුණු අඳුරු කඳු බෑවුම්ය.

අවසානයේදී ඔවුහු හුදෙකලාව පිහිටි, පැත්තකට ඇලවුණු පැරණි නිවෙස කරා ළඟා වූහ. එහි යට කොටස, එනම් යට බිම් මහල කළුගලින් ඉදිවූවක් විය. නිවසේ උඩ කොටස සැදුණේ දැව කඳිනි. එම නිවසේ වාසය කළ සියලු දෙනාම කසළ වළක් ලෙස ප්‍රයෝජනයට ගත්, කැළිකසළින් ගහණ, හිම මිදී ගල් වුණු, පටු මිදුල දිගේ ගොස් ඔවුහු යට බිම්මහලට බැස ගත්හ. සැම දෙනාම ගමන් ගත් පොදු කොර්ඩෝරය දිගේ අඳුරෙහිම ගමන් කළ ඔවුහු තමන්ගේ නිවසේ දොර විවර කර ගත්තෝ විය අතපත ගා සොයා ගනිමිනි.

මෙරිසාලොව් පවුල මේ බිම් මහලෙහි වාසය කරන්නට වී දැන් අවුරුද්දකටත් වැඩිය. මේ කොලු ගැටවුන් දෙදෙනාම, දුඹුළු බැඳුණු, තෙත් කැවුණු බිත්තිවලටත් කාමරය මැදින් ඇඳ බඳින ලද ලණුවෙහි චල්ලා තිබූ කඩමාලු තෙත් ඇඳුම්වලටත් භූමිතෙල් දැවීම ද නාවර පෙරෙන ළමා ඇඳුම් ද මීයන් ද කෙරෙන් නැගෙන දරාගත නොහෙන සැර ගඳටත් කාලයක සිටම හුරුපුරුදුව සිටියහ. ඒ දිළිඳුකමේ සැබෑම ගන්ධයයි. එහෙත් අද, විදියේදී ඔවුන් දුටු සෑම සියලු දේකින්ම පසුව, සෑම තැනෙකදීම ඔවුනට හැඟී දැනී ගිය මේ උත්සවශ්‍රීයෙන් ඇලවුණු ප්‍රීති ප්‍රමෝදයෙන් පසුව, ළමයකු කෙරෙහි හට නොගන්නා තියුණු වේදනාවකින් ඔවුන්ගේ කුඩා ළමා හඳවත් හැකිළි ගොස් තිබිණි.

කාමරයේ මුල්ලක තිබූ කිලුටු පළල් ඇඳෙහි හත් හැවිරිදි වියේ පමණ වූ දැරියක් හොවා උන්නාය. ඇගේ මුහුණ දැවෙමින් තිබිණි. ඇස හුස්ම ගත්තී ඉතා අපහසුවෙන්, කඩිනමින් කෙටි සුසුම් උඩට ඇදගනිමිනි. පුළුල්ව විවර වූ දීප්තියෙන් බැබළෙන දෑස් පරීක්ෂාකාරීවත් අරමුණකින් තොරවත් කොහේටදෝ යොමු වී තිබිණි. ඇඳ අසල වහලයෙහි චල්ලා තිබූ තොටිල්ලෙහි මුහුණ නරක් කර ගනිමින් ද මහ හඬින් කෑගාමින් ද ඉතිහසමින් හුස්ම අදිමින් ද ප්‍රතෝනි දෙමින් සිටියේ කිරි දරුවෙකි. හෙමිබත්වූ, විඩාබර, පත්ව සිටිනා විපතීන් කළුව ගියාක් වැනි වූ මුහුණින් යුතු, උස, කෙටිටු කාන්තාවක් රෝගී දැරිය අසල දණ බිම ඔබාගෙන වාඩි වී ඇගේ කොට්ට සකසමින් සිටියාය.

ඒ අතරවාරයේ පැද්දෙන්නා වූ තොටිල්ල වැළමිටෙන් තල්ලු කිරීමට ද ඇය අමතක නොකළාය. කොළු ගැටවුන් දෙදෙනා ඇතුළු වෙනවා හා සමග ඔවුන් පිටුපසින් තද ශීත සුදු පැහැති වා කඳක් එහි කඩා වැදුණේය. කාන්තාව තැනි ගැන්මෙන් වික්ෂිප්තව ගිය සිය මුහුණ වදෙස හරවා බැලීය.

“ඇස පුතේ, මොකද වුණේ?”

නොසන්සුන් ස්වරයෙන් ඇස විචාරා සිටියා වචන කඩින් කඩ උච්චාරණය කරමිනි.

කොළු ගැටවූ කිසිවක් නොකීහ. පුළුන් යොදා සැකසූ පරණ උඩුකඩයක් කපා සකසා ගත් හිම කඩයේ අතින් ග්‍රීෂා සද්දයෙන් නැහැය පිසදැමීය.

“උඹලා ලියමන ගිහින් දන්නද? ග්‍රීෂා, මං මේ උඹෙන් අහන්නේ. උඹ ලියමන ධාර දන්නද?”

“ධාර දන්නා” - දැඩි ශීත නිසා හිර වී ගිය කටහඬින් ග්‍රීෂා පිළිතුරු දුන්නේය.

“ඉතින්, ඉතින් මොකද වුණේ? උඹ මොනවද වයාට කිව්වෝ?”

“අම්මා උගන්නපු හැටියට ඔක්කොම කිව්වා. ඔබතුමාගේ හිටපු කළමනාකාරයා, මෙර්සාලොව්ගෙන් මෙන්න මේ ලියමනක් තියනවා කියලා කිව්වා. එතකොට වයා අපට බණින්න තියාගත්තා. ‘පලයව් යන්න මෙතනින්, පාහර හැත්ත’ කියලා පැන්නුවා.”

“කවුද එහෙම කිව්වෝ? උඹලත් එක්ක කවුද කතා කළේ? තේරුම් ඇතුළු කියපන්, ග්‍රීෂා!”

“වෙන කවුද ඉතින්? මුරකාරයයි අපිත් එක්ක කතා කළේ... ‘අනේ මාමේ, මේ ලියුම අරගෙන භාමු මහත්තැන්ලට ගිහින් දෙන්න, මොනවද උත්තරයට කියන්නේ කියලා කියන තුරු මම මේ පල්ලෙහාට වෙලා බලාගෙන ඉන්නම්’ කියලා මම වයාට කිව්වා. ‘බලාගෙන හිටපන් හම්බ වෙනකම් ලබු ගෙඩියක්, තොපේ ලියුම් කියවන්නම තමයි භාමු මහත්තැන්ලට වෙලාව තියෙන්නෙ...”

“හ්ම්, උඹ දැන් මොකක්ද කියන්නෝ?”

“අම්මා කියා දුන්න විදියට මං වයාට ඔක්කොම විස්තරේ කිව්වා. ‘අපට කන්න කිසිම දෙයක් නැහැ... මෂුන්කා ඔත්පළ වෙලා ඉන්නෙ... පණ අදිනවා... අපුවිටට රස්සාවක් නොයාගන්න ලැබුණු ගමන්, උන්දැ මේ උපකාරයට ප්‍රතිඋපකාරයක් කරයි, සවේලි පෙත්‍රෝව්වි ප්‍රතිඋපකාරයක් කරාවි, දෙයියම්පල්ලා’ කියලා මම කිව්වා. ඔන්න එතකොට සණ්ටාරය නාද වෙන්න පටන් ගත්තා. නොනැවතී නාදවෙනවා. ඒ වෙලාවේ වයා අපට මෙහෙම කිව්වා: ‘පලයව් යන්න මෙතැනින් ඕනෑ උලව්වකට! මගේ දෑහෙට පේන මානෙක එහෙම ඉන්නවා නෙවෙයි, දුවපියව්!’ වලෝදුනාගේ ඔළුවෙ පිටිපස්සටත් ගැහුවා.”

“ඔව්, මගේ ඔළුව පිටිපස්සටත් ගැහුවා”

තම සහෝදරයාගේ කතාවට අවධානයෙන් යුතුව සවන්දීමෙන් සිටි වලෝදුනා, හිස පිටුපස කැසුවේය.

වැඩිමහල් කොලු ගැටයා තම කඩායේ ගැඹුරු සාක්කුවලට දෑත් ඔබමිත් හිටි හැටියේ උනන්දුවෙන් යමක් සොයන්නට පටන් ගත්තේය. අවසානයේදී සාක්කුවකින් පොඩි වී ගිය ලියුම් කවරයක් චලියට ඇදගත් ඔහු වය මේසය මත තබා මෙසේ කීවේය.

“මේ තියෙන්නෙ, අපි අරගෙන ගිය ලියුම...”

ඉන්පසු අම්මා ප්‍රශ්න නැගුවේ නැත. වාතාශ්‍රයක් නොමැති තෙත් කෑ කාමරයෙහි බොහෝ වේලාවක් පුරා ඇසෙමින් තිබුණේ බිලිඳාගේ නොනවතින කෑගැසීමත් මෂුත්කාගේ කෙටි, ඉක්මන් හුස්ම ගන්නා ශබ්දයත්ය. එම ශබ්දය තොරතෝංචියක් නැති ඒකාකාරී ප්‍රතෝහියක් බඳු විය. හිටිහැටියේ ආපසු හැරුණු අම්මා මෙසේ කියා සිටියාය:

“අර හැළියේ සුප් ටිකක් තියෙනවා, දවලට කාලා ඉතුරු වෙව්වි ටිකක්... ඒකෙන් පොඩ්ඩක් හරි කාලා හිටියානම්? හැබැයි හිතල වෙලා තියෙන්නෙ. ඒක රත් කරන්න දර කෑල්ලක්වත් නෑ...”

ඒ අතර කොරිඩෝරය දෙසින් කවුරු හෝ අවිශ්වාසයෙන් පියවර තබමින් අඳුරෙහි අතපත ගාමින් දොර තිබෙන තැන සොයා බලන්නා වූ හඬක් නැගිණි. නොසන්සුන් හැඟුමින් බලාපොරොත්තුවෙන් බලාගෙන සිටීමෙන් සුදුමැලිව ගොස් සිටි අම්මාත් කොළු ගැටවුන් දෙදෙනාත් ඒ පැත්තට හැරුණහ.

මෙර්සාලොව් නිවසට ඇතුළු විය. ශ්‍රීෂ්ම කාලයට අදින උඩුකබායක් ඇඳ සිටි ඔහු හිස ලා සිටියේ ශ්‍රීෂ්ම කාලයේ පලඳින ගොතන ලද තොප්පියකි. හිම සපත්තු නොවීය. දැඩි ශීතට හසුවීමෙන් ඔහුගේ දෑත් ඉදිමී නිල් පැහැ ගැන්වී තිබුණි. දෑස් චල්ලෙමින් තිබිණි. මළමිනියක මෙන් දෙකම්මුල් කට වටා ඇලී තිබිණි. ඔහු සිය බිරිඳට එක වචනයකුදු නොකීවේය. ඇය ද ඔහුගෙන් එක ප්‍රශ්නයක් හෝ විවාදේ නැත. ඔවුන් දෙදෙනා එකිනෙකාගේ දෑස් කෙරෙන් කියවා ගත් බලාපොරොත්තු සුනුවිසුනු වී ඇති බවට වූ ලකුණු කෙරෙන් ඔවුහු එකිනෙකා තේරුම් ගත්හ.

මේ සන්ත්‍රාසජනක, ඉරණමිකාරී අවුරුද්දේදී මෙර්සාලොව් මතටත් ඔහුගේ පවුල මතටත් පෝලිමට කරදර ගොන්නක් අනුකම්පා විරහිත ලෙසින් කඩා වැටීන්තට විය. පළමුව ඔහුට ටයිෆය් උණ වැළඳුණේය. ඊට ප්‍රතිකාර ගැනීම පිණිස නිවසේ ඉතිරි කරගෙන තිබූ ඉතා සුළු මුදල ද වැය කිරීමට සිදු විය. ඔහු සුවය ලැබූ පසු දැනගන්නට ලැබුණේ, රූබල විසිපහක සොව්වම් මාසික වැටුපකට ඔහු දැරූ වලව් කළමනාකාර තනතුර වෙනත් කෙනෙකුට ලබා දී ඇති බවයි... අතමිබෙන් ලැබෙන කුලී වැඩකින් යමක් උපයා ගැනීමත් ලිපි ගනුදෙනු කිරීමත් වැදගත්මකට නැති රැකියාවක් හෝ සොයා ගැනීමත් පසුපස හඹායන්නා වූ බලාපොරොත්තු විරහිත, වේදනාකාරී ලුහුබැඳීම ඉන්පසු ආරම්භ විය. එතැන් සිට සිදු වූයේ නිවසේ තිබූ බඩුමුට්ටු උකස් කිරීමත් ඒවාම යළි යළිත් උකස් කිරීමත් ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි යමක් නිවසේ වී නම් ඒ සියලු දේ විකිණීමත්ය. ඒ අතර දරුවෝ ද අසනීප වන්නට වූහ. මාස තුනකට පෙර එක දැරියක් මිය ගියාය. දැන් අනෙක් දියණිය උණ වැළඳී සිහි නැතිව වැතිර සිටින්නීය. රෝගී දැරිය බලා කියා ගැනීමටත් කුඩා දරුවාට තනකිරී දීමටත් දිනපතා නගරයේ එහා කෙළවර දක්වාම පාහේ පයින්ම ගමන් කිරීමටත් චලිතවේතා ඉවානොව්නාට සිදුවිය. ඇෂ එසේ ගියේ දෛනික වැටුපට රෙදි සෝදාදීම පිණිසය.

මුහුණකාට අවශ්‍ය බෙහෙත් ගනු පිණිස කොහෙන් හෝ කොපෙක් කිහිපයක් හෝ සොයාගනු පිණිස මිනිසුන්ට නොදැරිය හැකි තරමේ චීරයක් දැරීමට අද මුළු දවසම මහත්සි වීමට සිදු විය. ඒ අරමුණින් සෑම තැනකම යමින් පිටකොන්ද හවා යදීමින්, අවමාන ලබමින් මේරසාලොව් නගරයෙන් බාගයක් පමණ පුරා ඇවිද්දේය. චලිතවේතා ඉවානොව්නා සිය හාමු මැතිනිය කරා ගියාය. කලින් මේරසාලොව් කළමනාකරුවා සේවය කළ මන්දිරයේ හාමු මහත්තැන්ට භාර දීමට ලිපියක් දරුවන් අතට දී යවනු ලැබිණි. එහෙත්, අලුත් අවුරුද්දට ලකලෑස්ති වීමට තිබෙන නිසා කාලයක් නොමැති බව දක්වමින් ද එසේත් නැතිනම් මුදල් නැතිකම කියාපාමින්ද සියල්ලෝම ඒ ඉල්ලීමට පිටුපෑහ. සෙසු අය, එනම් කලින් සිටි ස්වාමියාගේ මුරකරු වැන්නෝ, මන්දිරයේ චලිතත්වයටත් නොගෙන මේ ආයාචකයින් පන්නා දැමූහ.

චිනාඩි දහයක් පමණ ගත වන තෙක් කිසිවෙක් එකඳු වචනයක් හෝ පිට කිරීමට සමත් නොවූහ. මෙතෙක් වේලා තමා වාඩි වී සිටි ට්‍රන්කා පෙට්ටියෙන් එක්වරම වහා නැගී සිටි මේරසාලොව්, තීරණාත්මක ලෙසින් තමාගේ පරණ තොප්පිය හළල මුළුමනින් වැසෙන සේ පැලඳ ගත්තේය.

“ඔයා කොහේ යන්නද මේ?”

චලිතවේතා ඉවානොව්නා තැනිගැන්මෙන් විමසා සිටියාය.

ඒ වන විටත් ඌවර අගුල අල්ලාගෙන සිටි මේරසාලොව් ඇ වෙනට හැරුණේය.

“වාඩි වෙලා හිටියැයි කියලා මොකක් කිව්වත් කිසිම දෙයක් වෙන්නෙ නෑනෙ” බැරැඬි හඬින් ඔහු කීවේය. “ආයෙත් වතාවත් ගිහින් බලනවා... බැරීම වුණොත් කාගෙන් හරි හිඟා ගන්නවත් පුළුවන් ද කියලා බලනවා.”

පාරට බැස ගත් ඔහු අරමුණක් නැතිව ඉදිරියට ගමන් කෙළේය. ඔහු කිසිවක් සෙව්වේ නැත, කිසි දෙයක් පිළිබඳව බලාපොරොත්තු තියාගත්තේ ද නැත. දුප්පත්කමේ ගිහිගෙන දැවෙන දාහයෙන් වෙළී තිබූ කාලය ඔහු පසුකර ආවේ මීට කලකට පෙරදීය. පාරේ වැටී තිබෙන සල්ලි මල්ලක් අනුලා ගැනීමට ලැබෙනු ඇතැයි කියා හෝ තමන් හරියට දැන හඳුනන්නේත් නැති දුර ඇත ඥාතියකුගෙන් කිසියම් උරුම දේපළක් හිටි හැටියේ ලැබෙනු ඇතැයි කියා හෝ ඔහු සිහින මැව්වේ ඒ කාලයේදීය. දැන් ඔහු වෙළාගෙන තිබුණේ දූෂ හැරුණු අත පලා දිවීමට, හාත්පස නොබලාම පලා දිවීමට ඇති වූ බැඳලිය නොහෙන ආශාවයි. සාගින්නෙන් පෙළෙන අඹුදරුවන්ගේ බලාපොරොත්තු සුන් වූ මුනිවත දෙස බලා දරා සිටීම ඔහුට තවදුරටත් කළ නොහැකි වූ හෙයිනි.

සිගමන් යැදීම? මේ වන විටත් අද දවසට දෙවරක්ම ඔහු පිනට යමක් ඉල්ලා ගැනීමට යන්න දැරීය. පළමු වතාවේදී මුගටි වර්ගයේ රැකුන් නමැති සතාගේ සමින් මැසූ වට්තා හිම කඩායක් ඇඳ සිටි මහත්මයෙක්, දෙකට නැවෙමින් අයැදීම නොව

කළ යුත්තේ වැඩ කිරීම යැයි ඔහුට අනුශාසනා කොට දේශනයක් පැවැත්වීය. දෙවන වතාවේදී ඔහු පොලිසියට අල්ලා දෙන බවට තර්ජනය කරනු ලැබිණි.

මේ ආවර්ජනා දිගේ තමා නගර මධ්‍යයටම පැමිණ තුරු රැසින් ගහණ මහජන උද්‍යානයේ වැට අද්දර සිටින බව මෝසාලොව්ට කල්පනාවක් නොවීය. ඔහුට මෙහි පැමිණෙන්නට සිදු වූයේ එක දිගටම නැගීමක් ඇති මගක් ඔස්සේ වන හෙයින් ඔහු හතිලෂ්ටිය. ඔහුට මහත්සියක් දැනුණි. යාන්ත්‍රිකව මෙන් කුඩා ගේට්ටුව දෙසට හැරුණු ඔහු, හිමෙන් වැසුණු ලිහිල් තුරු පෙළින් මායිම් වුණු දිගු මාවත දිගේ ගොස්, උද්‍යානයේ විවේක ගන්නන් උදෙසා පහවා තිබූ මිටි බංකුවක වාඩි විය.

චන්ද්‍රාණ ඝෝෂාවෙන් තොර විය, උත්සවාකාරී සිරියක් ගත්තේය. සුදු පැහැ වස්ත්‍රාභරණයෙන් සැරසී ගත් වෘක්ෂයේ මහේශාකාශ ලීලාවෙන් නොසෙල්වී නිදිබරව සිටියහ. විටෙක උස් අත්තකින් හිම රොදක් බිමට ඇද හැලුණි. ඒ හිම රොද බිම වැටෙන අතර පහළ අතු වල පැටලෙමින් නැගූ සිරි-සිරි නාදය සවන් වැටුණි. උද්‍යානය මුරකරමින් සිටියේ ගැඹුරු නිශ්ශබ්දතාවකි, මහා සන්සුන් බවකි. එය වේදනාවෙන් පරිපීඩිත මෝසාලොව්ගේ සිතෙහි විවැහීම සන්සුන් බවක් ද විවැහීම නිශ්ශබ්දතාවක් ද ඇති කර ගැනීමට තදබල ආශාවක් සැණෙකින් පැන නැගී ආයේය.

“මෙතනම වැතිරීලා නිදාගන්න තිබුණා නම්. බිරිඳ ගැන, බඩගින්නේ සිටිනා දරුවන් ගැන, ලෙඩින් ඉන්නා මජුත්තා ගැන අමතක කරන්න තිබුණා නම්” ඔහු සිතුවේය.

කඩායේ සාක්කුවට අත් ඔබාගත් මෝසාලොව්ට, ඔහුගේ බඳපටිය වෙනුවට බැඳ තිබූ සැලකිය යුතු තරමේ මහතා ලණුව අතට දැනුණි. ඔහුගේ සිතෙහි ඉතාම පැහැදිලි ලෙස නැගී ආවේ සියදිවි නසා ගැනීම පිළිබඳ අදහසය. එහෙත් එම අදහස ඔහු සන්ත්‍රාසයට පත් කළේ නැත, එක මොහොතකට හෝ ඒ අප්‍රකට දේහි අන්ධකාරය අහිමුව ඔහු කීරී ගැසී ගියේ ද නැත.

“හෙමින් හෙමින් මිය යනවාට වඩා කෙටි මාර්ගයක් තෝරාගැනීම වඩාත් හොඳ නොවන්නේ කෙසේද?”

තම හයංකර අදහස ක්‍රියාත්මක කරනු පිණිස ඒ වන විට ඔහුට නැගී සිටීමට අවශ්‍ය විය. එහෙත් ඒ මොහොතේදී මාවත කෙළවරින් හිම පෑගිමෙන් ‘කිරි-කිරි’ හඬ නංවමින් පියවර තැබෙනු ශීතලෙන් ගල් වුණු වා කදම්බය හරහා ඔහුට පැහැදිලිව ඇසුණේය. කෝපයට පත් මෝසාලොව් ඒ පැත්තට හැරුණේය. යමෙක් මාවත දිගේ පැමිණෙමින් සිටියේය.

පළමුවෙන් දිස් වූයේ විටෙක දීප්තිය වැඩි වෙමින් ද විටෙක දීප්තිය අඩුවෙමින් ද දැල්වුණු සුරැට්ටුවක ගින්නය. ඉන්පසු, ලොම් හිම කඩායකින් සැරසුණු උස් බූට් සපත්තු ද උණුසුම් හිම තොප්පියක් ද පැලඳ සිටි තුස් මහල්ලකුගේ රූපකායක් හඳුනා ගැනීමට ටිකෙන් ටික මෝසාලොව්ට හැකි විය. බංකුව ආසන්නයට පැමිණි අමුත්තා

එක්වරම මෝසාලොව් සිටි පැත්තට හැරුණේය. ඉක්බිති සෙමින් හිම තොප්පිය සකසා ගත් ඔහු මෙසේ විමසා සිටියේය.

“මං මෙතැනින් වාඩිවුණාට කමක් නැද්ද?”

මෝසාලොව් හිතාමතාම මේ අමුත්තා කෙරෙන් වැරෙන් පසෙකට හැරී බංකුවේ කෙළවරකට ගියේය.

ඔවුන් දෙදෙනා එකිනෙකා සමග කතා නොකර විනාඩි පහක පමණ කාලයක් ගතව ගියේය. ඒ අතර අමුත්තා සුරැට්ටුව උරමින් සිටියේය. (මෝසාලොව්ට ඒ බව දැනුණි). මෝසාලොව් හොරැහින් ඔහු නිරීක්ෂණය කරමින් සිටියේය.

“මොන තරම් උත්කෘෂ්ට රාත්‍රියක්ද!” හිටි හැටියේ අමුත්තා කතාවට මුල පිරීය. “හීතලයි නිස්කලංකයි. මොන තරම් සුන්දරද! ඔන්න රුසියානු සීත කාලය!”

ඔහුගේ කටහඬ මෘදු විය, ලෙන්ගතු විය, මහලු ගතියෙන් යුතු විය. ඔහු දෙස නොහැරීම මෝසාලොව් මුහිවත රැකීය.

“ඔන්න මං දන්න කියන පොඩි පැටවුන්ට තෑගි පොඩි ටිකක් ගන්නා.” අමුත්තා කියාගෙන ගියේය. (ඔහුගේ අතේ පාර්සල කිහිපයක් විය.) “පාරට බැස්සට පස්සෙ

ඉවසලා ඉන්න බැරි වුණා, මේ උද්‍යානය මැදින්ම යන්න ඕනැය කියලා හිතුණා, ඉතින් වටයක්ම ගියා. මෙතැන කොයි තරම් නම් හොඳද?"

මෙර්සාලොව් බයාදු, ලජ්ජාශීලී තැනැත්තෙක් විය. එහෙත් අමුත්තාගේ අන්තිම වචන නිසා, බලාපොරොත්තු වීරහිත බවින් පහිත කෝපයක් එක්වරම ඔහු වෙළා ගත්තේය. වැරෙන් මහල්ලා සිටි පැත්තට හැරුණු ඔහු අමාරුවෙන් හුස්ම ගනිමින් ද දෑත් ඒ මේ අත වනමින් ද කෑගාන්නට වන්නේය.

"තෑගි පොඩි!.. තෑගි පොඩි! දන්න කියන පොඩි පැටවුන්ට!.. ඒත් මම. ඒත් මගේ, ඔව් මහත්තයෝ, මේ වෙලාවේ මගේ දරු පැටවු ගෙදර කන්න මොකවත් නැතුව මියෑදෙනවා... තෑගි පොඩි! ඒ මදිවට අපේ ගෑනිගෙ කිරි වරලා, පොඩිම එකා අද දවසටම කිසිම දෙයක් කාලා නෑ... තෑගි පොඩි!.."

මෙර්සාලොව්ගේ බලාපොරොත්තුව වූයේ, පිළිවෙළකින් තොරව කේන්තියෙන් කළ ඒ කෘෂ්මිවලින් පසු මහල්ලා නැගී සිටි එතැනින් ඉවත්ව යනු ඇති බවයි. එහෙත් ඔහුට වැරදුණි. දෙකන් දෙපස කම්මුල් අද්දරින් වැටී තිබූ සුදු රැවුල් පටින් යුතු තම බුද්ධිමත්, බැරෑරුම් මුහුණ මහල්ලා ඔහු වෙත ළං කර මිත්‍රශීලී ලිලාවෙන් නමුත් බැරෑරුම් ස්වරයෙන් මෙසේ කියා සිටියේය:

“ඔහොම ඉන්න... ඔය වෙන්න එපා! මට ඔය ටික පැහැදිලිව කියන්න පුළුවන්ද? හැබැයි පුළුවන් තරම් කෙටියෙන්. සමහර වෙලාවට අපි දෙන්නට කතා වෙලා තමුන්නැහේ වෙනුවෙන් මොකක් හරි කල්පනා කරන්න පුළුවන් වේවි.”

අසාමාන්‍ය පෙනුමක් තිබූ අමුත්තාගේ මුහුණේ ශාන්ත, විශ්වාසය කාවද්දන්නා වූ යමක් විය. එය කෙතරම් බලගතු වීද කිවහොත්, දැඩි කැලඹීමෙන් ද කලබලයෙන් ද නමුත් කිසිවක් නොසඟවා තම මුළු කතාවම එකෙණෙහිම මෙර්සාලොව් ඔහුට කියා සිටියේය. තම රෝගී තත්ත්වය ගැන ද රැකියාව අහිමි වීම ගැන ද දරුවා මියයෑම ගැන ද තම සියලු අභාග්‍යයන් ගැන ද අද දක්වා සිදු වූ සෑම දෙයක් ගැන ද ඔහු විස්තර කර කීවේය. එකදු වචනයකින් හෝ ඔහුගේ කතාවට බාධා නොකර අමුත්තා ඔහුට සවන් දුන්නේය. ඒ, වේදනාවෙන් පරිපීඩිතව කැලඹෙන අධ්‍යාත්මයේ පතුලටම කිඳා බැසීමේ අපේක්ෂාවෙන් මෙනි. තරුණයකුගේ ජවයෙන් වේගයෙන් තමා වාඩි වී සිටි තැනින් නැගී සිටි ඔහු මෙර්සාලොව්ගේ අතින් අල්ලා ගත්තේය. මෙර්සාලොව් ඉබේම නැගිට ගත්තේය.

“යමු!” අමුත්තා කියා සිටියේ මෙර්සාලොව්ගේ අතින් ඇදගනිමිනි. “ඉක්මනට යමු! තමුන්නැහේ හොඳ වෙලාවට දොස්තර කෙනෙකු හමු වුණේ. මට කිසිම දෙයක් ගැන විශ්වාසයක් තියන්න බැහැ, ඒක තමයි ඇත්ත... කොහොම වුණත් යමුකො...!”

මිනිත්තු දහයකට පමණ පසු මෙර්සාලොව් සහ වෛද්‍යවරයා යට බිම් මහලට ඇතුළු වූහ. තෙල් ගතිය කා වැදුණු නොසේදු කොට්ටියක මුහුණ ඔබා චලිතවේතා ඉවතොවිනා තම රෝගී දියණිය අසලින් ඇඳේ වැතිර සිටියාය. තමන් හුන් තැනම සිටි කොළු ගැටවු දෙදෙනා රතු අල තම්බා සෑදූ සුප් වතුර ගිල දමමින් සිටියහ. බොහෝ වේලාවකින් තාත්තා නොපැමිණි නිසාත් අම්මා නිශ්චලව වැතිර සිටින නිසාත් බියට පත්ව සිටි ඔවුහු හඬමින් සිටියහ. නොසේදු පිටි අල්ලෙන් මුහුණ පුරා තවරා ගනිමින් පිස දැමූ කඳුළු රූපා ගොස් දැලි බැඳුණු විහව්වට සුප් හැළියට වැටුණේය. කාමරය තුළට පැමිණි වෛද්‍යවරයා සිය හිම කඩාය උනා දැමීය. කාලයක් පාවිච්චි කළ බවට ලකුණු තිබූ පැරණි තාලයේ දිග කඩායක් ඇඳ සිටි වෛද්‍යවරයා චලිතවේතා ඉවතොවිනා සිටි තැනට ගියේය. ඇය සිටියේ ඔහු දෙස හිස ඔසවා බැලීමට පවා නොහැකිවය.

“හොඳයි, හොඳයි, නෝනා මහත්තයා, ඔහොම ඉන්න.” දොස්තර මහත්මා කතා කරන්නට පටන් ගත්තේ කාන්තාවගේ පිට සෙමින් අතගාමිනි. “දැන් හෙමින් නැගිටලා, මට ඔයාගේ ලෙඩ වෙලා ඉන්න දෝනිව පෙන්නන්නකො.”

මීට ස්වල්ප වේලාවකට මත්තෙන් උද්‍යානයේදී සිදු වූවාක් මෙන්ම මෙහිදී ද, වෛද්‍යවරයාගේ කටහඬෙහි වූ ප්‍රේමානු, ඒත්තු ගන්වන සුළු ස්වරය විසින් චලිතවේනා ඉවතොවිනාව වහා ඇඳෙන් නැගී සිටීමටත් වෛද්‍යවරයා කියනු ලබන සෑම දෙයක්ම ව්‍යවස්ථිත නොවළඟා ඉටුකිරීමටත් සැලැස්වීය. විනාඩි දෙකකට පසු නිවස උණුසුම් කරන උදුනට දර දමා ග්‍රීෂ්කා විසින් මොළවනු ලැබ තිබිණ. එම දර සොයා ගනු ලැබුණේ හිත හොඳ වෛද්‍යවරයා විසින් ග්‍රීෂ්කාව අසල නිවසට යැවීමෙනි. වලෝද්‍යා මුළු වෙර යොදා සමෝචාරයට පිඹිමින් සිටියේය. චලිතවේනා ඉවතොවිනා මානුෂ්‍යත්වයට ගරුය උණුසුම් කරනා තැවිලි කඩකින් ඔතමින් සිටියාය... ඉන් ඊක වේලාවකට පසු මේරියාලොව් ද එහි පැමිණියේය. දොස්තර මහතා ලබා දුන් රුකුල තුනෙන් තේ, සීනි සහ බහිස් ගෙඩියක් ද ප්‍රභූ තිබූ ආපන ශාලාවකින් උණු උණු ආහාර ද රැගෙන ඒමට ඔහු ඒ කාලය ඇතුළත සමත්ව සිටියේය. සටහන් පොතෙන් කඩදාසි කැබැල්ලක් ඉරාගත් දොස්තර මහත්මා මේසයට වාඩි වී එහි යමක් ලියමින් සිටියේය. එම කටයුත්ත නිමා කළ ඔහු අත්සන වෙනුවට බිලි කොක්කක් වැනි කිසියම් සංකේතයක් තැබීය. පුටුවෙන් නැගී සිටි ඔහු තමා ලියූ දේ පිරිසි තට්ටුවකින් වැසෙන සේ තබා මෙසේ කියා සිටියේය:

“මෙන්න මේ කොළ කැල්ලත් අරගෙන ඔයා දැන් බෙහෙත් සාප්පුවට යන්න... පැය දෙකෙන් දෙකට තේ හැන්ද ගානෙ පොවන්න. ඒකෙන් දරු

පැටියගෙ සෙම යන්න පටන් ගනිවි... ඇඟ තවන එක දිගටම කරන්න... මේ ටික විතරක් මදි. අඩුම ගානේ දූ පැටියගේ තත්ත්වය පොඩ්ඩක් හරි හොඳ අතට හරවා ගන්න හෙට අග්‍රසීමොව් දොස්තර මහත්තයා කැන්දාගෙන එන්න. උන්නැහේ බොහොම දක්ෂ වෛද්‍යවරයෙක්. ඒ වගේම බොහොම හොඳ පුද්ගලයෙක්. මං දැන්ම උන්නැහේට දැනුම් දිලා තියන්නම්. එහෙනම් මේ මහත්තුරුන්ගෙන් අවසරයි! දේවාශීර්වාදයෙන් මේ අවුරුද්දට වඩා ලබන අවුරුද්ද තමුන්ලා කෙරේ කරුණාවෙන් අනුකම්පාවෙන් සලකා බලන අවුරුද්දක් වේවා යැයි කියා මං ප්‍රාර්ථනා කරනවා. නමුත් වැදගත්ම දේ තමයි කොයිම වෙලාවකවත් මනසින් නොවැටී සිටීම."

පුදුමයට පත්ව තවමත් සිහි එළවා ගත නොහැකිව සිටි මේරසාලොව්ටත් එලිසවේතා ඉවානොවිනාටත් අතට'ත දුන් දොස්තර මහත්මා, කට හයාගෙන බලා සිටි වලෝද්‍යාගේ කම්මුල ද මිරිකාගෙන ගොස් ඉක්මනින් තමන්ගේ උස බූට් සපත්තු යුවළ තුළට පාද ඔබා, හිම කඩාය හැඳ ගත්තේය. මේරසාලොව් පියව් සිහිය ලද්දේ වෛද්‍යවරයා කොර්ඩෝරයටත් පැමිණි පසුය. ඔහු වෛද්‍යවරයා පසුපසින් දුවන්නට විය.

අඳුරෙහි කිසිවක් තේරුම් බේරුම් කරගත නොහැකිව තිබූ හෙයින් වෙන දෙයක් වෙද්දෙන් යැයි සිතා මේරසාලොව් මෙසේ කෑගාන්නට විය:

“දොස්තර මහත්තයෝ, දොස්තර මහත්තයෝ, අනේ ඔහොම නවතින්නකෝ! දොස්තර මහත්තයෝ, අනේ ඔබතුමාගේ නම මට කියන්නකෝ! අඩු තරමේ මගේ ළමයිවත් ඔබතුමා වෙනුවෙන් යාවිඤා කරාවි!”

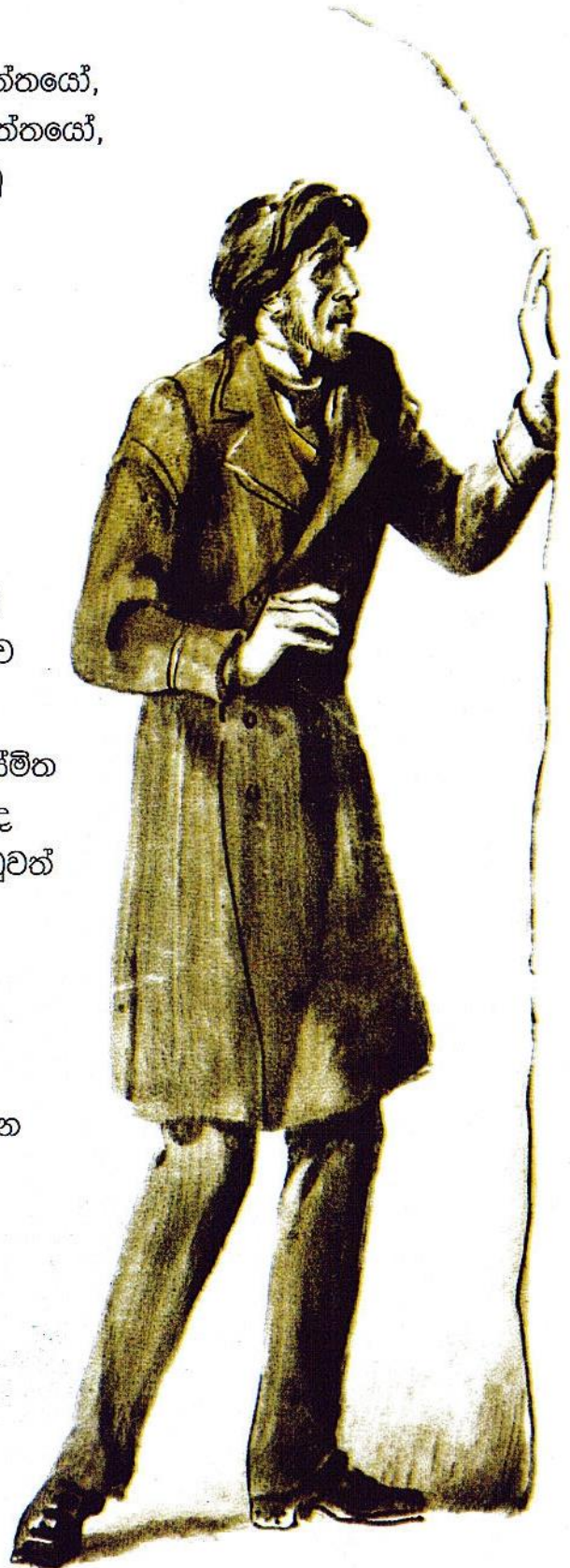
අන්ධකාරයේ ඔහුට නොදිස් වූ දොස්තර මහත්මා අල්ලාගනු පිණිස ඔහු දෑත් දිගු කර අතපත ගෑවේය. ඒ අවස්ථාවේ කොර්ඩෝරයේ එහා කෙළවරින් සන්සුන් මහලු හඬක් නැගිණි:

“ඒයි, ඒ ගමන තවත් වැඩකට නැති දෙයක් කල්පනා කෙරුවද? යන්නයි කිව්වෙ දැන්ම ආපහු ගෙදරට!”

ආපසු නිවසට පැමිණි ඔහුට තවත් විස්මිත දෙයකට මුහුණ දෙන්නට සිදුවිය. හිත හොඳ දොස්තර මහත්මා ලියා දුන් බෙහෙත් තුණ්ඩුවත් සමග පිරිසියට යටින් විශාල මුදල් නෝට්ටු කිහිපයක් තිබිණ...

බලාපොරොත්තු නොවුණු අන්දමට තමන්ගේ පිහිටට ආ මේ දානපතියාගේ වාසගම ද ඒ රාත්‍රියේදීම මේරසාලොව්ට දැන ගැනීමට ලැබිණි. බෙහෙත් කුප්පියේ ගැට ගසා තිබූ බෙහෙත් සාප්පුවේ ලේබලයෙහි ඖෂධවේදියා විසින් පැහැදිලි අත්අකුරින් මෙසේ ලියා තිබුණි: “මහාචාර්ය පිරගෝව්ගේ වට්ටෝරුවකට අනුවය.”

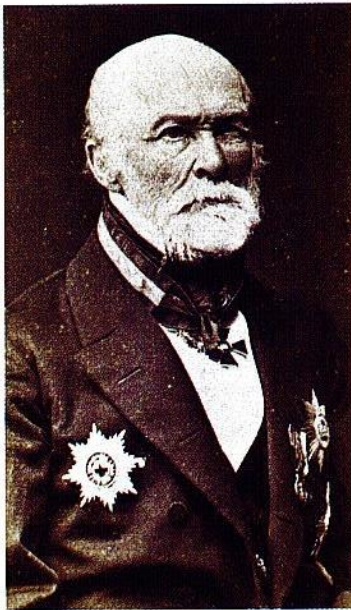
කිහිප වතාවකදීම මේ කතාව ශ්‍රීගෝර් එමලියානොව්ව් මේරසාලොව්ගේම කටින් අසා දැන ගැනීමට මට හැකි විය. ඒ, මා විසින් විස්තර කොට කියූ, අලුත් අවුරුද්දට

කලින් දවසේ රතු අල කැබැල්ලක් විනා වෙනත් කිසිවක් නොතිබුණු දැලි බැඳුණු විනවිට්ටි වළඳට කඳුළු වැහිරූ ශ්‍රීෂ්කාය. අවංකත්වයෙන් දිළිහ්දන්ගේ අවශ්‍යතාවන් කෙරේ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේත් ප්‍රතිමූර්තියක් බඳුව සේවය කරමින් දැන් ඔහු බැංකුවක වගකීම් සහිත සැලකිය යුතු උසස් තනතුරක් දරයි. හිත හොඳ දොස්තර මහත්මා පිළිබඳ තමන්ගේ විස්තර කථනය අවසන් කරන සෑම අවස්ථාවකදීම කඳුළු සඟවා ගැනීමට දරන ප්‍රයත්නය නිසා හටගන්නා වෙවිලන හඬින් ඔහු මෙම කොටස ද ඒ කතාවට එක් කොට කියයි.

“එතැන් පටන් කරුණාවන්ත සුර දූතයෙක් අපේ පවුල ගැන බලාගන්න වැඩියා වගේ වුණා. හැම දෙයක්ම වෙනස් වුණා. ජනවාරි මාස මුලදීම තාත්තාට රස්සාවක් හොයාගන්න ලැබුණා. මුහුණකා හොඳටම සනීප වුණා. මාවයි මල්ලිවයි ආණ්ඩුවේ වියදමෙන් ඉගෙන ගන්න ඉස්කෝලෙට දාගන්න පුළුවන් වුණා. මේ ශුද්ධවන්ත මනුෂ්‍යයා ඇත්තෙන්ම සිදු කළේ ආශ්චර්යයක්. චදැයිත් පස්සේ අපට තවත් එක වතාවයි අපේ හිත හොඳ දොස්තර මහත්මයා දැක ගන්න ලැබුණේ. ඒ, විශ්නා කියන චතුරාට අයිති වත්තට චතුරාගේ මළමිනිය අරගෙන ගිය දවසේ. ඒත් එදා අපි දැක්කේ චතුරාව නෙවෙයි. මොකද, මේ හිත හොඳ දොස්තර මහත්මයා ජීවත්ව ඉන්න කොට චතුරාගේ අධ්‍යාත්මයේ ජීවත් වුණු, දැල්වුණු, මහත්මා, මහා බල, ශුද්ධවන්ත සියලු දේ කිසිදාක ආපසු ගෙන්වාගත නොහැකි අන්දමින් නිවී ගොස් තිබුණු නිසා.”

අලෙක්සාන්දර් කුජ්රින් විසින් 'Чудесный доктор' නමින් විරචිතව, 'හිත හොඳ දොස්තර' නමින් සිංහලයට නගන ලදුව ඔබ කියැවූ මෙම කතාවෙහි සඳහන් මහාචාර්ය පිරගෝව් වනාහි සැබෑ චරිතයකි. 1810 දී මොස්කව් නුවර උපන් නිකොලායි ඉවානොවිච් පිරගෝව් රුසියානු අධිරාජ්‍යයේ බිහිවූ සුප්‍රකට වෛද්‍යවරයෙකි. ඔහු ශල්‍ය වෛද්‍යවරයෙක් ද කායික ව්‍යවච්ඡේද විද්‍යාව පිළිබඳ ප්‍රාමාණිකයෙක් ද ස්වාභාවික විද්‍යා පිළිබඳ පර්යේෂකයෙක් ද වෛද්‍ය විද්‍යාව පිළිබඳ ගුරුවරයෙක් ද විය. සංග්‍රාම තුළ වෛද්‍ය විද්‍යාව හා නිර්වින්දනවේදය පිළිබඳ රුසියානු ගුරුකුලයේ ආරම්භකයා ලෙස සැලකෙනුයේ මොහුය.

1924 දී මොස්කව් අධිරාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලයේ වෛද්‍ය පීඨයට ඇතුළත් වූ ඔහු, අගතිශයකම් මැඩගෙන එය අවසන් කිරීමෙන් පසු වැඩිදුර අධ්‍යාපනය සඳහා බර්ලින් විශ්වවිද්‍යාලයට පිටත් කර යැවේ. ඉන්පසු රුසියානු අධිරාජ්‍යයේ එක් පැරණිතම විශ්වවිද්‍යාලයක් වූ ඩෝපැට්හි (වත්මන් චස්තෝනියාවේ ටාර්ටු) න්‍යාය හා ප්‍රායෝගික ශල්‍ය වෛද්‍යවිද්‍යා අධ්‍යයනාංශයේ මහාචාර්ය

ධුරයට ඔහු පත්කෙරේ. 1841 දී පීටර්ස්බර්ග් ශල්‍ය වෛද්‍යවිද්‍යා ඇකඩමියට ඔහුට ආරාධනය කෙරිණි. යුද හමුදා ශල්‍යවෛද්‍ය විශේෂඥයින් පුහුණු කිරීමෙහි නියැවුණු ඔහු ඒ සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය ක්‍රමවේද නිර්මාණය කළේය. 1846 දී ශාන්ත-පීටර්ස්බර්ග් අධිරාජ්‍ය විද්‍යා ඇකඩමියේ සාමාජිකත්වය මොහුට පිරිනැමිණි. 1847 දී කොකේසියාවේ සහ සෙවස්තෝපොලයේ සංග්‍රාම තුළ කලා ගොස් සිය ක්‍රමවේදයේ සාර්ථකත්වය තෙමීම පිරික්සා බැලුවේය. අස්ට් බිඳිම්වලදී පිප්පම් පැලැස්තර යෙදීමද රෝගීන් පස් වැදෑරුම් වර්ගීකරණයකට ලක් කිරීමද රුසියාවේ පළමු වරට සිදු කරන ලද්දේ ඔහු විසිනි. මොස්කව් අධිරාජ්‍ය විශ්වවිද්‍යාලයේ ගෞරව සාමාජිකත්වය 1855 දී මොහු වෙත පිරිනැමිණි. වෛද්‍යවිද්‍යාවේ නව අංශ කිහිපයක්ම නිර්මාණය කරන ලද්දේ මොහු විසිනි.

කීව් අධ්‍යාපන කලාපය පදනම් කර ගනිමින් අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ ක්‍රියාත්මක කිරීමට පිරගෝව් උත්සාහ දැරූ නමුත් එය පාලකයින් සහ මොහු අතර විරසකයකට තුඩු දුන්නේය. එහෙත් රුසියානු අධිරාජ්‍යයේ අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශයේ උපදේශකයකු ලෙස ඔහු දිගටම සේවය කළේය.

සමස්ත මානව ප්‍රජාව ශික්ෂණය කිරීමේ ප්‍රධාන අදහස වශයෙන් පිරගෝව් සැලකුවේ රටට ප්‍රයෝජනවත් වැසියකු නිර්මාණය කිරීමයි. පුළුල් සදාචාර අවබෝධයක් සහිත උසස් සදාචාරත්වයෙන් යුතු පුද්ගලයකු ලෙස ජීවත් වීමට සමාජමය වශයෙන් පුරුදු පුහුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව ඔහු ඉස්මතු කර දැක්වීය. ශික්ෂණය විසින් සිදු කළ යුතු කාර්යය වශයෙන් ඔහු දුටුවේ මනුෂ්‍යයකු ගොඩනැගීමයි. දරුවාගේ පෞරුෂයට ගරු කරන ලෙස ආයාචනය කළ ඔහු කායික දණ්ඩණය හෙළා දැක්කේය. එය වහල් යටත්ත්වයක් රෝපණය කරන බව ඔහු කියා සිටියේය. ඔහුගේ අදහස් කෙරෙන් උපන් විවාදයේ ප්‍රතිඵලය වූයේ 1864 දී රුසියාවේ ළමා කායික දණ්ඩණය තහනම්වීමට ලක් කිරීමයි. ඔහු උසස් අධ්‍යාපන ආයතනයන්හි ස්වාධීනත්වය ආරක්ෂා කර ගැනීම වෙනුවෙන් සටන් කෙළේය.

1881 මිය ගිය ඔහුගේ දේහය බෙහෙත් ගල්වා සුරක්ෂිත කර විහිටියා නම් නුවර කෙළවර පිහිටි විශ්නතා නමැති ඔහුගේ වත්තේ තැන්පත් කර තිබේ. දැන් වත්ත දේවස්ථානයකි.

රුසියාවෙන් උක්රේනයෙන් බල්ගේරියාවෙන් මෙතුමා අනුස්මරණය කරනු පිණිස පිහිටි වූ ස්මාරක රාශියකි. ඒ අතරින් මොස්කව් නුවර මොහුගේ නමින් නාමිත වීදියකි. එහි 1897 දී ස්ථාපිත මෙතුමාගේ පිළිරුවක්ද වේ. දැඩි සත්කාර සහ ශල්‍ය වෛද්‍ය විද්‍යාව සම්බන්ධ රුසියාවේ ප්‍රධාන සහ විශාලතම රෝහල මෙතුමාගේ නාමය දරයි. ලාංකේය ශිෂ්‍යයින් අතර මහත් සේ ප්‍රකට මොස්කව් දෙවන වෛද්‍ය විද්‍යාලය නමින් දන්නා රුසියාවේ ජාතික වෛද්‍ය පර්යේෂණ විශ්වවිද්‍යාලය නම් කර ඇත්තේ ද මෙතුමාගේ නමිනි.

කෙටිකතා, කෙටි නවකතා, නවකතා සහ චිත්‍රපට කිහිපයක් මෙතුමාගේ චරිතාපදානය ඇසුරෙන් නිර්මාණය කෙරී තිබේ. අලෙක්සාන්දර් කුජ්රින්ගේ 'හිත හොඳ දොස්තර' ඒ අතරින් එකකි.

අලෙක්සාන්දර් කුප්‍රින්

හිත හොඳ ද්‍රෝෂීතර

රැසියන් භාෂාවෙන් සිංහල භාෂාවට නැගුවේ
රන්ජන දේවමිත්‍ර සේනාසිංහ

කුරුලු පොත් ප්‍රකාශනයෝ

594/1, නාවල පාර, රාජගිරිය දුරකථනය : 011-2863350/0718263282

Cover Design by H. Pradeep Darshana, Ragama. Tel : 0772876280

ISBN 978-624-5924-06-6

මිල රු. 450/=